

Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica

RESOLUCIÓ d'11 de gener de 2023, del director general de Qualitat i Educació Ambiental, per la qual es formula declaració d'impacte ambiental del projecte de PFV Ayora II en el terme municipal de Jarafuel– Expedient: (2941916) 226/2022-AIA– [2023/1504]

«Declaració d'impacte ambiental
Expedient:(2941916) 226/2022-AIA.
Títol: PFV Ayora II.
Promotor: Acciona Renovable, SAU.
Òrgan substantiu: Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de València.
Ref– òrgan substantiu: ATALFE/2020/12.
Localització: polígon 26 parcel·la 15 i polígon 501 parcel·la 4 del TM de Jarafuel.

Antecedents i descripció del projecte.

Com a precedent, el Servei d'Impacte Ambiental disposa de sol·licitud de determinació d'afeccions ambientals per al projecte de referència, que va ser inadmesa per resolució del director general de Qualitat i Educació Ambiental en data 25 d'octubre de 2022.

L'empresa Acciona Renovable, SAU, promou un projecte de planta solar fotovoltaica de 28,75 MWp en la parcel·la 15 del polígon 26 i la parcel·la 4 del polígon 501 del terme municipal de Jarafuel.

La mercantil preveu instal·lar 54.768 mòduls fotovoltaics de silici monocristal·lí de 525 Vp bifacial, que s'instal·laran sobre estructura seguidora bifila formada per 4 sèries, cadascuna amb 28 mòduls repartits en vertical al llarg d'aquesta– La planta comptarà amb transformadors de 0'66/30kV i estarà connectada per línia subterrània fins a la subestació col·lectora (30/132 kV) que se situa en la PFV Ayora III (projecte en tramitació).

L'evacuació es realitzarà de manera conjunta amb dos projectes més que es troben en tramitació en parcel·les circumdants (PFV Ayora I i PFV Ayora III)– Des de la subestació col·lectora de les fotovoltaïques Ayora I, Ayora II i Ayora III, s'eleva la tensió fins a 132kV per a evacuar l'energia mitjançant una línia elèctrica enterrada de 132 kV i 12 km de longitud fins a la LAT existent Villanueva – Ayora, que aboca l'energia en el punt final en la SET Ayora propietat de Red Eléctrica.

L'àrea cadastral vinculada és de 222,40 ha, corresponents a la parcel·la 15 del polígon 26 i la parcel·la 4 del polígon 501 del terme municipal de Jarafuel– L'àrea de la superfície ocupada associada al perímetre que engloba de tots els equips i infraestructures és de 61'60 ha.

L'accés a la planta es realitzarà pels camins d'accés que parteixen de la carretera CV-440, que s'adequaran per a donar accés a la planta.

Per a l'execució del projecte es preveu un condicionament del terreny per a minimitzar tot el possible el volum de terres– Per a realitzar els vials es realitzarà el desbrossament de la capa vegetal i s'afegirà el ferm, es preveu optimitzar la rasant del vial al terreny existent sense necessitat de fer grans treballs de tall/terraplenat.

Finalitzada la vida útil de la planta fotovoltaica, es procedirà al desmantellament de les instal·lacions i infraestructures i a la restauració del terreny a les condicions anteriors a l'execució de les obres.

Tramitació administrativa

En data 29 de novembre 2022, el Servei Territorial d'Indústria, Energia i Mines de València (òrgan substantiu) sol·licita a aquest òrgan ambiental l'avaluació d'impacte ambiental ordinària del projecte– Aquesta s'acompanya de:

- Sol·licitud d'inici.
- Sol·licitud del promotor.
- Projecte.
- Estudi d'impacte ambiental.
- Resultat informació pública.
- Documentació complementària.

D'acord amb la documentació rebuda, l'òrgan substantiu va realitzar la informació pública de l'expedient mitjançant anunci en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* número 9343 de data 19 de maig

Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica

RESOLUCIÓN de 11 de enero de 2023, del director general de Calidad y Educación Ambiental, por la que se formula declaración de impacto ambiental del proyecto de PFV Ayora II en el término municipal de Jarafuel– Expediente: (2941916) 226/2022-AIA– [2023/1504]

«Declaración de impacto ambiental
Expediente:(2941916) 226/2022-AIA.
Título: PFV Ayora II.
Promotor: Acciona Renovable, SAU.
Órgano sustantivo: Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de València.
Ref– òrgan sustantivo: ATALFE/2020/12.
Localización: polígono 26 parcela 15 y polígono 501 parcela 4 del TM de Jarafuel.

Antecedentes y descripción del proyecto.

Como antecedente, el Servicio de Impacto Ambiental dispone de solicitud de determinación de afecciones ambientales para el proyecto de referencia, que fue inadmitida por resolución del director General de Calidad y Educación Ambiental en fecha 25 de octubre de 2022.

La empresa Acciona Renovable, SAU, promueve un proyecto de planta solar fotovoltaica de 28'75 MWp en la parcela 15 del polígono 26 y la parcela 4 del polígono 501 del término municipal de Jarafuel.

La mercantil prevé instalar 54.768 módulos fotovoltaicos de silicio monocristalino de 525 Vp bifacial, que se instalarán sobre estructura seguidora bifila formada por 4 series, cada una de ellas con 28 módulos repartidos en vertical a lo largo de la misma– La planta contará con transformadores de 0'66/30kV y estará conectada por línea subterránea hasta la subestación colectora (30/132 kV) que se sitúa en la PFV Ayora III (proyecto en tramitación).

La evacuación se realizará de forma conjunta con dos proyectos más que se encuentran en tramitación en parcelas circundantes (PFV Ayora I y PFV Ayora III)– Desde la subestación colectora de las fotovoltaicas Ayora I, Ayora II y Ayora III, se elevará la tensión hasta 132kV para evacuar la energía mediante línea eléctrica enterrada de 132 kV y 12 km de longitud hasta la LAT existente Villanueva – Ayora, que vierte la energía en el punto final en la SET Ayora propiedad de Red Eléctrica.

El área catastral vinculada es de 222'40 ha, correspondientes a la parcela 15 del polígono 26 y la parcela 4 del polígono 501 del término municipal de Jarafuel– El área de la superficie ocupada asociada al perímetro envolvente de todos los equipos e infraestructuras es de 61'60 ha.

El acceso a la planta se realizará por los caminos de acceso que parten de la carretera CV-440, que se adecuarán para dar acceso a la planta.

Para la ejecución del proyecto se prevé un acondicionamiento del terreno, minimizando todo lo posible el volumen de tierras– Para realizar los viales se realizará el desbroce de la capa vegetal y se añadirá el firme, se prevé optimizar la rasante del vial al terreno existente sin necesidad de realizar grandes trabajos de corte/terraplenado.

Finalizada la vida útil de la planta fotovoltaica, se procederá al desmantelamiento de las instalaciones e infraestructuras y a la restauración del terreno a las condiciones anteriores a la ejecución de las obras.

Tramitación administrativa

En fecha 29 de noviembre 2022, el Servicio Territorial de Industria, Energía y Minas de València (órgano sustantivo) solicita a este órgano ambiental la evaluación de impacto ambiental ordinaria del proyecto– La misma se acompaña de:

- Solicitud de inicio.
- Solicitud del promotor.
- Proyecto.
- Estudio de impacto ambiental.
- Resultado información pública.
- Documentación complementaria.

De acuerdo con la documentación recibida, el órgano sustantivo realizó la información pública del expediente mediante anuncio en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* número 9343 de fecha 19 de

de 2022– Durant el període d'exposició pública s'han presentat al·legacions per part de l'associació Naturalistas de Ayora y el Valle (ANAV), a data 20 de juny de 2022– Van ser contestades pel promotor en data 4 d'agost de 2022– Les al·legacions exposades per ANAV es basen a considerar insuficients els següents aspectes: la motivació del projecte, l'anàlisi d'alternatives a l'emplaçament de la planta i al traçat de la línia d'evacuació, la descripció de l'inventari ambiental i les seues afeccions, l'avaluació de l'impacte sobre grups faunístics diferents al grup dels ocells, la identificació i valoració de l'impacte, així com les mesures preventives, correctores i compensatòries i la identificació d'impactes residuals, els elements que causen les sinergies, identificació i valoració d'afeccions a Xarxa Natura 2000 i altres figures de reconeixement nacional i internacional, així com de la valoració d'impacte sobre el PPR 17 Secans i Serres de l'Entorn de Carcelén i Alpera– Així mateix, al·leguen que es tracta d'una fragmentació de projectes i que s'hauria d'haver avaluat el grup d'invertebrats, impacte sobre el linx i les afeccions a la fauna i flora no considerades com la fragmentació de l'hàbitat i les afeccions a la fauna pels closos perimetrals– Al·leguen també la no valoració de l'IBA núm– 158 Gorges del Cabriol i del Xúquer, ni l'existència de la ZIM núm– 096 Serres del Sud-oest de València i Gorges del Cabriol i del Xúquer.

Simultàniament, es va formular consulta per part de l'òrgan substantiu a les administracions públiques afectades– S'ha rebut còpia dels informes:

– De data 29 de setembre de 2020, informe (2020/0481 -V) de la Direcció General de Cultura i Patrimoni favorable als efectes patrimonials contemplats en l'art– 11 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià, amb subjecció a una sèrie de condicionant– L'informe emés engloba altres projectes de l'àmbit, pel fet que l'estudi arqueològic es va realitzar de manera conjunta.

– De data 2 d'octubre de 2020, informe de compatibilitat urbanística de l'Ajuntament de Jarafuel.

– De data 18 de maig de 2022, informe favorable del Servei de Planificació (carreteres).

– De 26 de maig de 2022, informe de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer condicionat al fet que es duguen a terme les especificacions relatives a la protecció dels llits, el manteniment dels marges garantint el drenatge superficial i les qüestions plantejades quant a la inundabilitat, segons el que es disposa en el text refós de la Llei d'aigües (Real decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol).

– De data 30 de maig de 2022, informe coordinat de la Subdirecció General de Medi Natural, favorable condicionat, s'emet de manera conjunta per a PFV Ayora I, II i III.

– De data 6 de juny de 2022, informe de l'Ajuntament de Jarafuel, que considera favorable la instal·lació de la central fotovoltaica en sòl no urbanitzable protegit, segons projecte presentat, sempre que es complisca tot el que s'estableix en Pla especial d'ordenació d'infraestructures de generació d'energia solar fotovoltaica en els municipis d'Ayora, Zarra i Jarafuel, actualment en tramitació.

– De data 29 de juliol de 2022, informe de l'Ajuntament de Jarafuel, indicant que s'advertixen trams de la línia d'evacuació no inclosos en el traçat dels corredors d'infraestructures establits en el Pla especial i que, tal com indicava aquest, en cas que s'isca d'aquest traçat, les línies d'evacuació hauran d'anar enterrades.

– De data 7 d'octubre de 2022 informe favorable condicionat de la Direcció Territorial d'Agricultura de València.

– De data 17 d'octubre de 2022, informe favorable condicionat del Servei d'Infraestructura Verda i Paisatge– S'hi indica que «la planta solar només resultarà viable sempre que s'aprove el Pla especial definitivament», i en aqueix cas hauran de tindre's en compte les consideracions proposades per aquest servei.

– De data 14 de novembre de 2022, informe de la Direcció Territorial d'Agricultura de València (després de la resposta del promotor a un primer informe condicionat de data 07.10.2022), en relació amb la ubicació del projecte en terreny objecte de reparcel·lació per reestructuració parcel·laria, d'acord amb l'article 7.3.a– de la Llei 5/2019 d'estructures agràries de la Comunitat Valenciana– L'informe conclou que no s'oposa al projecte de referència, i manté condicionant de respectar els murets de pedra i vegetació.

– De data 18 de novembre de 2022, modificació de l'informe del Servei d'Infraestructura Verda i Paisatge que es reitera en l'informe

mayo de 2022– Durante el periodo de exposición pública se han presentado alegaciones por parte de la Asociación Naturalistas de Ayora y la Valle (ANAV), a fecha 20 de junio de 2022– Siendo contestadas por el promotor en fecha 4 de agosto de 2022– Las alegaciones expuestas por ANAV se basan en considerar insuficientes los siguientes aspectos: La motivación del proyecto, el análisis de alternativas al emplazamiento de la planta y al trazado de la línea de evacuación, la descripción del inventario ambiental y sus afecciones, la evaluación del impacto sobre grupos faunísticos diferentes al grupo de las aves, la identificación y valoración del impacto así como las medidas preventivas, correctoras y compensatorias y la identificación de impactos residuales, los elementos que causan las sinergias, identificación y valoración de afecciones a Red Natura 2000 y otras figuras de reconocimiento nacional e internacional, así como de la valoración de impacto sobre el PPR 17 Secanos y Sierras del Entorno de Carcelén y Alpera– Asimismo, alegan que se trata de una fragmentación de proyectos y que se debería haber evaluado el grupo de invertebrados, impacto sobre el linco, y las afecciones a la fauna y flora no consideradas como la fragmentación del hábitat y las afecciones a la fauna por los vallados perimetrales– Alegan también la no valoración de la IBA núm– 158 Hoces del Cabriol y del Júcar, ni la existencia de la ZIM núm– 096 Sierras del Suroeste de Valencia y Hoces del Cabriol y del Júcar.

Simultáneamente, se formuló consulta por parte del órgano sustantivo a las administraciones públicas afectadas– Se ha recibido copia de los informes:

– De fecha 29 de septiembre de 2020 informe (2020/0481 -V) de la Dirección General de Cultura y Patrimonio favorable a los efectos patrimoniales contemplados en el art– 11 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano, con sujeción a una serie de condicionante– El informe emitido engloba otros proyectos del ámbito, debido a que el estudio arqueológico se realizó de manera conjunta.

– De fecha 2 de octubre de 2020, informe de compatibilidad urbanística del Ayuntamiento de Jarafuel.

– De fecha 18 de mayo de 2022, informe favorable del Servicio de Planificación (carreteras).

– De 26 de mayo de 2022, informe de la Confederación Hidrográfica del Júcar condicionado a que se lleven a cabo las especificaciones relativas a la protección de los cauces, el mantenimiento de los márgenes garantizando el drenaje superficial y las cuestiones planteadas en cuanto a la inundabilidad, según lo dispuesto en el texto refundido de la Ley de aguas (Real decreto legislativo 1/2001, de 20 de julio).

– De fecha 30 de mayo de 2022, informe coordinado de la Subdirección General de Medio Natural, favorable condicionado, se emite de manera conjunta para PFV Ayora I, II y III.

– De fecha 6 de junio de 2022, informe del Ayuntamiento de Jarafuel que considera favorable la instalación de la central fotovoltaica en suelo no urbanizable protegido, según proyecto presentado, siempre y cuando se cumpla todo lo establecido en Plan especial de ordenación de infraestructuras de generación de energía solar fotovoltaica en los municipios de Ayora, Zarra y Jarafuel, actualmente en tramitación.

– De fecha 29 de julio de 2022, informe del Ayuntamiento de Jarafuel, indicando que se advierten tramos de la línea de evacuación no incluidos en el trazado de los corredores de infraestructuras establecidos en el Plan especial y que tal y como indicaba este, en caso de que se salga de dicho trazado las líneas de evacuación deberán ir enterradas.

– De fecha 7 de octubre de 2022 informe favorable condicionado de la Dirección Territorial de Agricultura de Valencia.

– De fecha 17 de octubre de 2022, informe favorable condicionado del Servicio de Infraestructura Verde y Paisaje– En él se indica que «la planta solar solo resultará viable siempre y cuando se apruebe el Plan especial definitivamente», y en ese caso deberán tenerse en cuenta las consideraciones propuestas por dicho Servicio.

– De fecha 14 de noviembre de 2022, informe de la Dirección Territorial de Agricultura de Valencia (tras la respuesta del promotor a un primer informe condicionado de fecha 07.10.2022), en relación con la ubicación del proyecto en terreno objeto de reparcelación por reestructuración parcelaria de acuerdo con el artículo 7.3.a– de la Ley 5/2019 de Estructuras Agrarias de la Comunitat Valenciana– El informe concluye que no se opone al proyecto de referencia, y mantiene condicionante de respetar los murets de piedra y vegetación.

– De fecha 18 de noviembre de 2022, modificación del informe del Servicio de Infraestructura Verde y Paisaje que se reitera en el informe

anterior, a excepció del condicionant respecte a la línia d'evacuació (enterrament de la línia), ja que el projecte que inclou la línia d'evacuació (PFV Ayora III) ha sigut modificat i contempla que la línia d'evacuació projectada serà enterrada.

– De data 28 de novembre de 2022, s'emet un nou informe coordinat de la Subdirecció General de Medi natural, després de les alegacions del promotor al primer informe i la modificació del projecte presentada pel promotor que contempla el pas de la línia d'evacuació a soterrada.

– De data 20 de desembre de 2022, informe favorable condicionat del Servei de Gestió Territorial.

Amb data 19 de desembre de 2022, va remetre un requeriment de documentació administrativa i tècnica.

Amb data 26 de desembre, l'òrgan substantiu remet l'enllaç a la documentació per a esmenar i completar l'expedient.

En data 24 d'agost de 2022, va ser publicada en el *Diari Oficial Generalitat Valenciana* la Resolució de 27 de juliol de 2022, de la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, per la qual es declara àmbit de prioritat energètica l'àmbit territorial de sòl no urbanitzable comú de la comarca de la Vall de Cofrentes-Ayora, sobre la base de l'apartat 5 de l'article 3 del Decret llei 14/2020, modificat pel Decret llei 1/2022, del Consell de la Generalitat Valenciana.

Consideracions ambientals

La promoció de les energies renovables és un dels objectius de la política energètica de la Unió Europea, ja que la seua utilització constitueix una part important del paquet de mesures necessàries per a reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i per a complir l'Acord de París i el marc de la Unió en matèria de clima i energia per a 2030.

El Pla nacional integrat d'energia i clima (PNIEC) 2021-2030, en coherència amb les estratègies de la Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica, persegueix aconseguir a Espanya en 2050 la neutralitat climàtica, en coherència amb els objectius de la Unió Europea, i la transició cap a un sistema elèctric descarbonitzat, la qual cosa implica una incorporació important i sostinguda de fonts renovables.

El Pla energia sostenible de la Comunitat Valenciana 2020 i l'Estratègia Valenciana de Canvi Climàtic i Energia 2030 de la Generalitat recullen els objectius i estratègies de la Unió Europea i de l'Estat espanyol, i planteja com a objectiu aconseguir 2.500MW de potència instal·lada en centrals fotovoltaïques l'any 2030.

En l'actualitat, la potència instal·lada de la Comunitat Valenciana està lluny de complir aquests objectius (se situa per davall dels 500 MW), per la qual cosa la instal·lació de plantes solars, amb les degudes mesures de mitigació de l'afecció ambiental que puguen comportar, és una prioritat en el context energètic, per al compliment dels objectius de descarbonització, reducció d'emissions de gasos d'efecte d'hivernacle i mitigació del canvi climàtic, diversificació de les fonts de subministrament, foment de la seguretat del proveïment energètic i disminució de la dependència energètica d'altres territoris.

En l'estudi d'impacte ambiental s'analitzen dues alternatives en relació amb la ubicació del projecte– Així mateix, el promotor ha contemplat l'alternativa zero (no execució del projecte)– L'alternativa 1 es troba en la zona alta de la finca La Hortichuela; es tracta de diverses parcel·les cadastrals de 745,60 ha, es descarta per presentar pendents fora del llinar de viabilitat, serien necessaris moviments de terra rellevants, també afecta terreny forestal, la infraestructura verda i se situa pròxima a un parc eòlic– S'opta per l'alternativa 2, perquè es troba fora de l'àmbit de protecció de qualsevol espai natural protegit, en terrenys dedicats actualment a l'agricultura, que ja han modificat el paisatge i que no presenten pendents adequats per al projecte.

La planta solar fotovoltaica se situarà al terme municipal de Jarafuel, a 12 km a l'oest del nucli urbà– Es tracta d'un àmbit agrícola, de secà, en la seua majoria terra de labor, però també es dona el cultiu d'ametler (secà) i d'oliveres (regadiu)– Així mateix, part de la parcel·la està ocupada per vegetació natural, matoll i pineda fustera– En l'àmbit del projecte es localitzen edificacions aïllades, sent les més pròximes les Cases del Mojón, que es troben confrontant al nord-est de la instal·lació.

anterior a excepció del condicionante respecto a la línea de evacuación (enterramiento de la línea), ya que el proyecto que incluye la línea de evacuación (PFV Ayora III) ha sido modificado y contempla que la línea de evacuación proyectada será enterrada.

– De fecha 28 de noviembre de 2022, se emite un nuevo informe coordinado de la Subdirección General de Medio Natural, tras las alegaciones del promotor al primer informe y la modificación del proyecto presentada por el promotor que contempla el paso de la línea de evacuación a soterrada.

– De fecha 20 de diciembre de 2022, informe favorable condicionado del Servicio de Gestión Territorial.

Con fecha 19 de diciembre de 2022, remitió requerimiento de documentación administrativa y técnica.

Con fecha 26 de diciembre el órgano sustantivo remite el enlace a la documentación para subsanar y completar el expediente.

En fecha 24 de agosto de 2022, fue publicada en el *Diari Oficial Generalita Valenciana* la resolución de 27 de julio de 2022, de la Conselleria de Política Territorial, Obras Públicas y Movilidad, por la que se declara ámbito de prioridad energética el ámbito territorial de suelo no urbanizable común de la comarca del Valle de Cofrentes-Ayora, en base al apartado 5 del artículo 3 del Decreto ley 14/2020, modificado por el Decreto ley 1/2022, del Consell de la Generalitat Valenciana.

Consideraciones ambientales

La promoción de las energías renovables es uno de los objetivos de la política energética de la Unión Europea, ya que su utilización constituye una parte importante del paquete de medidas necesarias para reducir las emisiones de gases de efecto invernadero y para cumplir el Acuerdo de París y el marco de la Unión en materia de clima y energía para 2030.

El Plan nacional integrado de energía y clima (PNIEC) 2021-2030, en coherencia con las estrategias de la Ley 7/2021, de 20 de mayo, de cambio climático y transición energética, persigue alcanzar en España en 2050 la neutralidad climática, en coherencia con los objetivos de la Unión Europea, y la transición hacia un sistema eléctrico descarbonizado, lo cual implica una incorporación importante y sostenida de fuentes renovables.

El Plan energía sostenible de la Comunitat Valenciana 2020 y la Estrategia Valenciana de Cambio Climático y Energia 2030 de la Generalitat recogen los objetivos y estrategias de la Unión europea y del Estado Español, planteado como objetivo el alcanzar 2.500MW de potencia instalada en centrales fotovoltaicas en el año 2030.

En la actualidad, la potencia instalada de la Comunitat Valenciana está lejos de cumplir estos objetivos (se sitúa por debajo de los 500 MW), por lo que la instalación de plantas solares, con las debidas medidas de mitigación de la afección ambiental que puedan conllevar, es una prioridad en el contexto energético, para el cumplimiento de los objetivos de descarbonización, reducción de emisiones de gases de efecto invernadero y mitigación del cambio climático, diversificación de las fuentes de suministro, fomento de la seguridad del abastecimiento energético y disminución de la dependencia energética de otros territorios.

En el estudio de impacto ambiental se analizan dos alternativas en relación con la ubicación del proyecto– Asimismo, el promotor ha contemplado la alternativa cero (no ejecución del proyecto)– La alternativa 1 se encuentra en la zona alta de la finca la Hortichuela se trata de varias parcelas catastrales de 745'60 ha, se descarta por presentar pendientes fuera del umbral de viabilidad, serían necesarios movimientos de tierra relevantes, también afecta a terreno forestal, a la infraestructura verde y se sitúa pròxima a un parque eòlico– Se opta por la alternativa 2, porque se encuentra fuera del ámbito de protección de cualquier espacio natural protegido, en terrenos dedicados actualmente a la agricultura, que ya han modificado el paisaje y que no presentan pendientes adecuadas para el proyecto.

La planta solar fotovoltaica se situará en el término municipal de Jarafuel, a 12 km al oeste del núcleo urbano– Se trata de un ámbito agrícola, de secano, en su mayoría tierra de labor, pero también se da el cultivo de almendro (secano) y de olivos (regadío)– Asimismo, parte de la parcela está ocupada por vegetación natural, matorral y pinar maderable– En el ámbito del proyecto se localizan edificaciones aisladas, siendo las más próximas las Casas del Mojón que se encuentran colindante al nordeste de la instalación.

El projecte es desenvoluparà íntegrament sobre sòl classificat com a sòl no urbanitzable protegit (SNU-P)– La qualificació urbanística és àrea agrícola– No obstant això, les instal·lacions estaran situades dins de l'àmbit de zones aptes establides en el Pla especial d'ordenació d'infraestructures de generació d'energia solar fotovoltaica als municipis d'Ayora, Zarra i Jarafuel, que es troba actualment en tramitació– L'ajuntament de Jarafuel ha emés un informe de compatibilitat urbanística favorable a l'ús fotovoltaic, sempre que es respecte i complisca el que s'estableix en el mencionat pla especial.

L'emplaçament dels panells solars no afectarà infraestructures de transport de titularitat autonòmica– El promotor preveu millorar l'accés a camí existent des de la carretera CV-440 per a permetre l'accés de vehicles i maquinària– El camí s'eixamplarà 6 metres– Els projectes constructius en les zones de domini públic i de protecció de la carretera CV-440, així com l'execució de les obres, hauran de ser autoritzats pel Servei Territorial d'Obres Públiques de València– Segons l'informe de planificació: «per a evitar l'afecció a la seguretat de la circulació i garantir l'adequada explotació de les carreteres en l'àrea d'implantació, les instal·lacions solars haurien d'estar projectades tenint en compte l'orientació correcta dels panells de captació solar respecte a la carretera, per a no provocar enlluernaments als usuaris de la via– En cas de ser necessari, es disposaran els elements adequats que impedisquen aquests enlluernaments– Així ho recull el projecte de Reial decret pel qual s'aprova el Reglament general de carreteres; el tràmit d'audiència i informació pública d'aquest va finalitzar recentment, el 26 de novembre de 2021».

Segons l'informe coordinat de la Subdirecció General de Medi Natural, el projecte no afecta cap espai natural protegit dels recollits en la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana, ni cap espai Xarxa Natura 2000.

L'espai protegit més pròxim es troba al nord de la parcel·la de referència; es tracta de la zona d'especial conservació LIC/ZEC ES5233012 Vall d'Ayora i Sierra del Boquerón– Aquest espai protegit, catalogat com LIC per l'acord de 25 d'abril de 2014, del Consell, va ser declarat zona d'especial conservació mitjançant el Decret 10/2017, de 27 de gener, del Consell– L'anàlisi dels espais protegits es va desenvolupar de manera més detallada en l'estudi d'afecció a la Xarxa Natura 2000, aportat com a annex a l'EsIA– S'adoptaran les mesures preventives establides en l'informe de la Subdirecció General de Medi Natural, a fi d'evitar l'afecció a la integritat d'aquests espais.

En l'àrea que ocuparà la planta fotovoltaica no hi ha espècies ni hàbitats prioritaris– No obstant això, consultada la quadricula 10X10 del Banc de Dades de Biodiversitat de la Comunitat Valenciana, es fa constar la presència d'11 espècies d'ocells prioritaris– Cal destacar que els ocells esteparis que nidifiquen en el sòl (trobat (*Anthus campestris*), cogullada fosca (*Galerida theklae*), cotoliu (*Lullula arborea*), merla cuablanca (*Oenanthe leucura*)), que poden veure's afectades pel control de la vegetació, tant en la fase d'instal·lació com durant la fase de manteniment– També destaca la presència d'ocells rapinyaires rellevants com l'ànguia reial i el voltor lleonat– Les plantes fotovoltaiques suposen una pèrdua de l'hàbitat natural per als ocells rapinyaires i, per tant, un efecte de buit en l'ús del seu territori, ja que utilitzen les zones agrícoles com a hàbitat propi, aquelles parelles reproductores que tinguen en la zona d'emplaçament de la planta la seua àrea d'espai vital, nidificació i alimentació podrien veure's desplaçades a zones limítrofes no ocupades per instal·lacions– En l'estudi d'afecció a RN 2000 i estudi d'avifauna s'aporta informació addicional respecte de les espècies vegetals i faunístiques presents en l'àmbit d'estudi.

Les parcel·les d'estudi no estan afectades per terreny forestal, no obstant això, es troben afectades pel Pla de prevenció d'incendis de la demarcació, segons la Resolució de 19 de desembre de 2014, del conseller de Governació i Justícia, per la qual s'aprova el Pla de prevenció d'incendis forestals de la demarcació de Requena, el qual preveu infraestructures que travessen les parcel·les del projecte i que s'hauran de respectar.

La planta s'instal·larà en una superfície que actualment forma part del vedat de caça V-10267 (Casa del Mojón), el promotor haurà d'informar el seu titular del canvi d'ús de sòl i de possibles efectes de l'article

El proyecto se desarrollará íntegramente sobre suelo clasificado como suelo no urbanizable protegido (SNU-P)– La calificación urbanística es área agrícola– No obstante, las instalaciones estarán ubicadas dentro del ámbito de zonas aptas establecidas en el Plan espacial de ordenación de infraestructuras de generación de energía solar fotovoltaica en los municipios de Ayora, Zarra y Jarafuel que se encuentra actualmente en tramitación– El ayuntamiento de Jarafuel ha emitido informe de compatibilidad urbanística favorable al uso fotovoltaico, siempre que se respete y cumpla lo establecido en el citado Plan especial.

El emplazamiento de los paneles solares no afectará a infraestructuras de transporte de titularidad autonómica– El promotor prevé mejorar el acceso a camino existente desde la carretera CV-440 para permitir el acceso de vehículos y maquinaria– El camino se ensanchará 6 metros– Los proyectos constructivos en las zonas de dominio público y de protección de la carretera CV-440, así como la ejecución de las obras, deberán ser autorizados por el Servicio Territorial de Obras Públicas de Valencia– Según el informe de planificación: «para evitar la afección a la seguridad de la circulación y garantizar la adecuada explotación de las carreteras en el área de implantación, las instalaciones solares deberán estar proyectadas teniendo en cuenta la orientación correcta de los paneles de captación solar respecto a la carretera, para no provocar deslumbramientos a los usuarios de la vía– En caso de ser necesario se dispondrán los elementos adecuados que impidan dichos deslumbramientos– Así lo recoge el proyecto de Real decreto por el que se aprueba el reglamento general de carreteras, cuyo trámite de audiencia e información pública finalizó recientemente el 26 de noviembre de 2021».

Según el informe coordinado de la Subdirección General de Medio Natural, el proyecto no afecta a ningún espacio natural protegido de los recogidos en la Ley 11/1994, de 27 de diciembre, de espacios naturales protegidos de la Comunitat Valenciana, ni a ningún espacio Red Natura 2000.

El espacio protegido más próximo se encuentra al norte de la parcela de referencia se trata de la zona de especial conservación LIC/ZEC ES5233012 Valle de Ayora y Sierra del Boquerón– Este espacio protegido, catalogado como LIC por el acuerdo de 25 de abril de 2014, del Consell, fue declarado zona de especial conservación mediante Decreto 10/2017, de 27 de enero, del Consell– El análisis de los espacios protegidos se desarrolló de manera más detallada en el estudio de afección a la Red Natura 2000, aportado como anexo al EsIA– Se adoptarán las medidas preventivas establecidas en informe de la Subdirección General de Medio Natural, con el objeto de evitar la afección a la integridad de estos espacios.

En el área que ocupará la planta fotovoltaica, no hay especies ni hábitats prioritarios– No obstante, consultada la cuadrícula 10X10 del Banco de Datos de Biodiversidad de la Comunitat Valenciana, se hace constar la presencia de 11 especies de aves prioritarias– Cabe destacar que las aves esteparias que nidifican en el suelo (bisbita campestre (*Anthus campestris*), cogujada montesina (*Galerida theklae*), alondra totovía (*Lullula arborea*), collalba negra (*Oenanthe leucura*)), que pueden verse afectadas por el control de la vegetación, tanto en la fase de instalación como durante la fase de mantenimiento– También destaca la presencia de aves rapaces relevantes como águila real y buitre leonado– Las plantas fotovoltaicas suponen una pérdida del hábitat natural para las aves rapaces y por tanto, un efecto de vacío en el uso de su territorio, ya que utilizan las zonas agrícolas como hábitat propio, aquellas parejas reproductoras que tengan en la zona de emplazamiento de la planta su área de campeo, nidificación y alimentación podrían verse desplazadas a zonas alejadas no ocupadas por instalaciones– En el estudio de afección a RN 2000 y estudio de avifauna se aporta información adicional respecto de las especies vegetales y faunísticas presentes en el ámbito de estudio.

Las parcelas de estudio no están afectadas por terreno forestal, sin embargo, se encuentran afectadas por el Plan de prevención de incendios de la demarcación, según la resolución de 19 de diciembre de 2014, del conseller de Governació i Justícia, por la que se aprueba el Plan de prevención de incendios forestales de la demarcación de Requena, el cual prevé infraestructuras que atraviesan las parcelas del proyecto y que se deberán respetar.

La planta se instalará en una superficie que actualmente forma parte del coto de caza V-10267 (Casa del Mojón), el promotor deberá informar a su titular del cambio de uso de suelo y de posibles efectos

39 de la Llei 13/2014, de 27 de desembre, de caça de la Comunitat Valenciana.

La parcel·la 4 del polígon 501 del terme municipal de Jarafuel, es troba afectada per l'obra «Xarxa de camins de concentració parcel·lària de les zones de la Cañada de Abajo i la Cañada de Arriba a Jarafuel (València)»– Aquesta concentració parcel·lària es va declarar d'utilitat pública i urgent execució per mitjà del Decret 93/1995, de 16 de maig, del Govern Valencià (*Diari Oficial Generalitat Valenciana* núm–2525)– El 05.08.2016 la consellera d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural va estendre l'acta de reorganització de la propietat d'aquesta zona– L'informe sectorial recaptat en matèria d'agricultura no s'oposa al projecte de referència; no obstant això, condiciona l'execució del projecte en les seues diferents fases (construcció, explotació i desmantellament) al fet que es conserven els camins de la concentració parcel·lària, es respecten les fites de formigó en massa, al fet que les finques resultat de la concentració parcel·lària no perden la capacitat de ser cultivades una vegada cesse l'activitat, no s'eliminen les fites i que l'actuació no interferisca en el cultiu d'aquestes– En un segon informe emès per la Direcció Territorial d'Agricultura de València, després de la contestació del promotor als condicionants, es reitera la necessitat de respectar en la mesura que siga possible els murets de pedra i vegetació ja que es van construir per a evitar els arrossegaments de sòl per escolament feia llocs de drenatge natural, així com la protecció enfront de l'erosió laminar de la capa arable i de manteniment de la biodiversitat (estructures formades per vegetació d'alzinar).

En les parcel·les on se situarà el projecte, es dona el cultiu d'oliveres, segons el Decret 154/2018, de 21 de setembre, del Consell, de desenvolupament de la Llei 4/2006, de 19 de maig, de la Generalitat, de patrimoni arbori de la Comunitat Valenciana, les oliveres a partir de 3,55 m de perímetre tenen un valor notable i a partir de 3,88 m són estrictament protegides– Abans de començar la instal·lació s'acreditarà la no existència de cap individu arbori amb aquestes condicions mitjançant un informe d'un perit enginyer forestal independent– En cas d'haver-hi, s'aplicaran les mesures protectores conforme a la legislació, que estableix la Subdirecció General de Medi Natural.

Confrontant al sud i oest amb el projecte de referència, es troba un barranc sense nom (afluent de la Cañada de Arriba de la Espadilla)– La parcel·la es troba en estudi dins de la zona de policia de llit públic– L'actuació suposa una ocupació de la zona de policia, respectant la zona de servitud per a ús públic a l'efecte dels fins previstos en l'article 7 del Reglament del domini públic hidràulic– No obstant això, en el tràmit d'autorització haurà de justificar-se el compliment del que es disposa en els articles 9 bis, 9 ter, 9 quàter i 14 bis del Reglament del domini públic hidràulic.

Les parcel·les es troben parcialment afectades per perillositat d'inundació nivell 6 i per perillositat geomorfològica– El promotor ha elaborat un estudi d'inundabilitat per a l'àmbit d'actuació, que ha rebut un informe favorable de l'òrgan competent en matèria d'inundabilitat– Aquest estudi estableix que la instal·lació se situarà fora de zona inundable per a 500 anys de període de retorn, el clos exterior serà permeable al pas de l'aigua i no envairà zones inundables, el projecte disposarà d'una xarxa de drenatge interna, les instal·lacions se situaran fora de la zona de flux preferent, i no es preveu afecció a règim de corrents.

La zona presenta vulnerabilitat baixa i accessibilitat mitjana d'aquífers i es troba en una àrea a millorar quant a recàrrega d'aquífers, el sòl de la planta té permeabilitat alta i mitjana– Caldrà, per tant preservar la permeabilitat, minimitzant la part segellada i propiciant la plantació de vegetació que afavorisca la retenció d'aigua i la infiltració d'aquesta cap al subsol, així com adoptar tècniques de construcció que eviten derivar compostos contaminants a les aigües en profunditat per infiltració a través del subsol.

A causa de l'ocupació d'un espai geogràfic comú i en compartir una línia d'evacuació de l'energia produïda des de la subestació elèctrica del projecte FV Ayora III, es considera necessari l'avaluació de l'efecte sinèrgic sobre el medi ambient del conjunt de projectes enfront d'una avaluació individualitzada– Per això es presenta un estudi de sinèrgies com a annex a l'ESIA, on s'analitzen els efectes esperables sobre factors mediambientals destacables, i on es conclou que en desenvolupar plantes solars fotovoltaïques a curta distància i compartint la línia d'evacuació, s'obté un efecte menor sobre la infraestructura verda, paisatge, sòl, vegetació, fauna i espais protegits de la Xarxa Natura 2000, en

del artículo 39 de la Ley 13/2014, de 27 de diciembre, de Caza de la Comunitat Valenciana.

La parcela 4 del polígono 501 del término municipal de Jarafuel, se encuentra afectada por la obra «Red de caminos de concentración parcelaria de las zonas de la Cañada de Abajo y Cañada de Arriba en Jarafuel (València)»– Esta concentración parcelaria se declaró de utilidad pública y urgente ejecución por medio del Decreto 93/1995, de 16 de mayo, del Gobierno Valenciano (*Diari Oficial Generalitat Valenciana* núm–2525)– El 05.08.2016 la consellera de Agricultura, Medio Ambiente, Cambio Climático y Desarrollo Rural extendió el acta de reorganización de la propiedad de dicha zona– El informe sectorial recabado en materia de agricultura, no se opone al proyecto de referencia, sin embargo, condiciona la ejecución del proyecto en sus diferentes fases (construcción, explotación y desmantelamiento) a que se conserven los caminos de la concentración parcelaria, se respeten los mojones de hormigón en masa, a que las fincas resultado de la concentración parcelaria no pierdan la capacidad de ser cultivadas una vez cese la actividad, no se eliminen los linderos y que la actuación no interfiera en el cultivo de estas– En un segundo informe emitido por la Dirección Territorial de Agricultura de Valencia, tras la contestación del promotor a los condicionantes, se reitera la necesidad de respetar en la medida de lo posible los muretes de piedra y vegetación ya que se construyeron para evitar los arrastres de suelo por escorrentía hacia lugares de drenaje natural, así como la protección frente a la erosión laminar de la capa arable y de mantenimiento de la biodiversidad (estructuras formadas por vegetación de encinar).

En las parcelas donde se ubicará el proyecto, se da el cultivo de olivos, según el Decreto 154/2018, de 21 de septiembre, del Consell, de desarrollo de la Ley 4/2006, de 19 de mayo, de la Generalitat, de patrimonio arbóreo de la Comunitat Valenciana, los olivos a partir de 3'55 m de perímetre tienen un valor notable y a partir de 3'88 m son estrictamente protegidos– Antes de comenzar la instalación se acreditará la no existencia de ningún individuo arbóreo con estas condiciones mediante informe de perito ingeniero forestal independiente– En caso de existir se aplicarán las medidas protectoras conforme a la legislación, que establezca la Subdirección General de Medio Natural.

Lindando al sur y oeste con el proyecto de referencia, se encuentra un barranco sin nombre (afluyente de la Cañada de Arriba de la Espadilla), hallándose la parcela en estudio dentro de la zona de policia de cauce público– La actuación supone una ocupación de la zona de policia, respetando la zona de servidumbre para uso público a efectos de los fines previstos en el artículo 7 del reglamento del dominio público hidràulic– No obstante, en el trámite de autorización deberá justificarse el cumplimiento de lo dispuesto en los artículos 9 bis, 9 ter, 9 quáter y 14 bis del reglamento del dominio público hidràulic.

Las parcelas se encuentran parcialmente afectadas por peligrosidad de inundación nivel 6 y por peligrosidad geomorfològica– El promotor ha elaborado un estudio de inundabilidad para el ámbito de actuación, que ha sido informado favorablemente por el órgano competente en materia de inundabilidad– Dicho estudio establece que la instalación se situará fuera de zona inundable para 500 años de periodo de retorno, el vallado exterior será permeable al paso del agua y no invadirá zonas inundables, el proyecto dispondrá de una red de drenaje interna, las instalaciones se situarán fuera de la zona de flujo preferente, no previniéndose afección a régimen de corrientes.

La zona presenta vulnerabilidad baja y accesibilidad media de aquífers y se encuentra en una àrea a mejorar en cuanto a recarga de aquífers, el suelo de la planta tiene permeabilidad alta y media– Se deberá por tanto preservar la permeabilidad, minimizando la parte sellada y propiciando la plantación de vegetación que favorezca la retención de agua y la infiltración de esta hacia el subsuelo, así como adoptar técnicas de construcción que eviten derivar compuestos contaminantes a las aguas en profundidad por infiltración a través del subsuelo.

Debido a la ocupación de un espacio geográfico común y al compartir una línea de evacuación de la energía producida desde la subestación eléctrica del proyecto «FV Ayora III», se considera necesario la evaluación del efecto sinèrgico sobre el medio ambiente del conjunto de proyectos frente a una evaluación individualizada– Por ello se presenta un estudio de sinèrgies como anexo al ESIA, donde se analizan los efectos esperables sobre factores medioambientales destacables, y donde se concluye que al desarrollar plantas solares fotovoltaïques a corta distancia y compartiendo la línea de evacuación, se obtiene un efecto menor sobre la infraestructura verda, paisaje, suelo, vegetació, fauna y

comparació amb projectes més deslocalitzats i amb línies d'evacuació pròpies i unitàries.

El pla especial, promogut mitjançant un acord interadministratiu entre els ajuntaments de Jarafuel, Zarra i Ayora, té com a objectiu la identificació de les zones aptes per a la implantació d'infraestructures de generació d'energia solar fotovoltaica en sòl no urbanitzable, així com l'optimització de la seua implantació enfront dels efectes ambientals i territorials, en un marc compatibilitat urbanística de l'ús del sòl— Actualment es troba en fase de tramitació, per la qual cosa, d'acord amb el principi d'irretroactivitat d'actes administratius, l'eficàcia del pla especial, en cas d'aprovació, no es pot retrotraure a un projecte el procediment d'autorització administrativa del qual ja s'ha iniciat— En data 29 de juliol de 2022, la Comissió d'Avaluació Ambiental i Territorial va acordar emetre una declaració ambiental i territorial estratègica del Pla especial— No obstant això, el projecte ha sigut adaptat a les previsions contingudes en aquest— Així mateix, la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat ha emés una resolució de data 27 de juliol de 2022 per la qual es declara de prioritat energètica l'àmbit territorial de sòl no urbanitzable comú a la comarca de la Vall de Cofrentes-Aiora.

Durant la fase de construcció, a causa del trànsit de vehicles es generaran sorolls que poden alterar els hàbitats d'avifauna a causa de la contaminació acústica potencial— Com a mesures preventives, es limitarà la velocitat de circulació a 50 km/h en els camins i la maquinària utilitzada s'ajustarà als nivells de soroll permesos en la legislació vigent.

Durant la prospecció arqueològica s'han trobat restes de materials ceràmics de cronologia ibèrica en la parcel·la on es localitzarà el projecte de referència— El jaciment es localitza a banda i banda del camí de la Casa del Mojón— Aquestes restes s'estenen per altres zones de la vall, podrien ser d'un poblat iber en pla amb una cronologia entre el segle IV i el segle III aC, anterior a la romanització, i suposa un xicotet jaciment denominat camí de la Casa del Mojón— L'informe de la Direcció General de Cultura i Patrimoni determina la necessitat de seguiment arqueològic intensiu de les obres que requereixen moviments de terres, així com l'obligació de documentar i publicar tots els resultats obtinguts— Els resultats de les actuacions arqueològiques que es realitzen condicionaran la viabilitat del projecte final d'obres i/o les condicions a les quals haurà de sotmetre's.

Al terme municipal de Jarafuel, amb baixa densitat de població i taxa d'atur superior a la mitjana nacional, la implantació d'aquesta mena de projectes pot generar ocupació local, impacte positiu, tant en la fase de construcció (contractació directa d'empresa d'obra civil) com en la fase de funcionament que necessitarà personal per al manteniment de les instal·lacions— Així mateix, el projecte beneficiarà econòmicament les persones propietàries de les terres i els municipis afectats mitjançant el pagament d'impostos per activitat, la qual cosa beneficiarà tot el municipi— Per tot això, el promotor valora una incidència socioeconòmica positiva sobre el territori on es plantegen les instal·lacions.

Com a mesures correctores encaminades a mantindre la coberta natural del terreny i concorde a les prescripcions de les subdireccions de Medi Natural i Avaluació Ambiental i Servei de Gestió Territorial, s'evitarà la compactació del sòl i no s'utilitzaran herbicides— S'eliminarà únicament la vegetació que interferisca amb l'explotació normal de la central— Es fomentarà el creixement de la cobertura vegetal espontània; el promotor proposa realitzar el manteniment d'aquesta mitjançant bestiar oví, compatibilitzant amb l'activitat ramadera— En cas de no existir aquesta possibilitat, el manteniment de la cobertura vegetal es realitzarà per mitjans mecànics— Aquestes mesures permeten mantindre l'hàbitat d'espècies de fauna que utilitzen la zona per a alimentar-se i reduirà el risc d'erosió del terreny.

El clos de la instal·lació serà permeable a la fauna, de tipus cinegètic i disposaran de plaques anticollisió.

Es crearan barreres d'integració paisatgística compostes per diferents espècies de flora pertanyents a la sèrie de vegetació corresponent a la zona natural— Els individus es disposaran en forma de bosquet per a afavorir el trànsit de fauna, les barreres d'integració paisatgística seran de cinc metres d'ample aproximadament i s'hi instal·laran abeuradors de xicotetes dimensions o punts d'aigua per a rèptils i altres animals.

espacios protegidos de la Red Natura 2000, en comparación con proyectos más deslocalizados y con líneas de evacuación propias y unitarias.

El plan especial, promovido mediante un acuerdo interadministrativo entre los ayuntamientos de Jarafuel, Zarra y Ayora, tiene como objetivo la identificación de las zonas aptas para la implantación de infraestructuras de generación de energía solar fotovoltaica en suelo no urbanizable, así como la optimización de su implantación frente a los efectos ambientales y territoriales, en un marco compatibilidad urbanística del uso del suelo— Actualmente se encuentra en fase de tramitación, por lo que, de acuerdo con el principio de irretroactividad de actos administrativos, la eficacia del Plan especial, en caso de aprobación, no se puede retrotraer a un proyecto cuyo procedimiento de autorización administrativa ya se ha iniciado— En fecha 29 de julio de 2022, la Comisión de evaluación ambiental y territorial acordó emitir declaración ambiental y territorial estratégica del Plan especial— No obstante, el proyecto ha sido adaptado a las previsiones contenidas en el mismo— Asimismo, por la Conselleria de Política Territorial, Obras Públicas y Movilidad se ha emitido resolución de fecha 27 de julio de 2022 por la que se declara de prioridad energética el ámbito territorial de suelo no urbanizable común en la comarca del valle de Cofrentes-Ayora.

Durante la fase de construcción debido al tráfico de vehículos se generarán ruidos que pueden alterar los hábitats de avifauna a causa de la contaminación acústica potencial— Como medidas preventivas, se limitará la velocidad de circulación a 50 km/h, en los caminos y la maquinaria utilizada se ajustará los niveles de ruido permitidos en la legislación vigente.

Durante la prospección arqueológica se han hallado restos de materiales cerámicos de cronología ibérica en la parcela donde se localizará el proyecto de referencia— El yacimiento se localiza a ambos lados del camino de la Casa del Mojón— Estos restos se extienden por otras zonas del valle, podrían ser de un poblado íbero en llano con una cronología entre el siglo IV y el siglo III a— C., anterior a la romanización supone un pequeño yacimiento denominado «Camino de la Casa del Mojón»— El informe de la Dirección General de Cultura y Patrimonio determina la necesidad de seguimiento arqueológico intensivo de las obras que requieran movimientos de tierras, así como la obligación de documentar y publicar todos los resultados obtenidos— Los resultados de las actuaciones arqueológicas que se realicen condicionarán la viabilidad del proyecto final de obras y/o las condiciones a las que deberá someterse.

El término municipal de Jarafuel, con baja densidad de población y tasa de paro superior a la media nacional— La implantación de este tipo de proyectos puede generar empleo local, impacto positivo, tanto en la fase de construcción (contratación directa de empresa de obra civil) como en la fase de funcionamiento que precisará de personal para el mantenimiento de las instalaciones— Asimismo, el proyecto beneficiará económicamente a los propietarios de las tierras y a los municipios afectados mediante el pago de impuestos por actividad, lo que beneficiará a todo el municipio— Por todo ello el promotor valora una incidencia socioeconómica positiva sobre el territorio donde se plantean las instalaciones.

Como medidas correctoras encaminadas a mantener la cubierta natural del terreno y acorde a las prescripciones de los Subdirecciones de Medio Natural y Evaluación Ambiental y Servicio de Gestión Territorial, se evitará la compactación del suelo y no se utilizarán herbicidas, eliminando únicamente la vegetación que interfiera con la explotación normal de la central— Se fomentará el crecimiento de la cobertura vegetal espontánea, el promotor propone realizar el mantenimiento de esta mediante ganado ovino, compatibilizando con la actividad ganadera— En caso de no existir esta posibilidad el mantenimiento de la cobertura vegetal se realizará por medios mecánicos— Estas medidas permiten mantener el hábitat de especies de fauna que utilizan la zona para alimentarse y reducirá el riesgo de erosión del terreno.

El vallado de la instalación será permeable a la fauna, de tipo cinegético y dispondrán de placas anticollisió.

Se crearán barreras de integración paisajística compuestas por diferentes especies de flora pertenecientes a la serie de vegetación correspondiente a la zona natural— Los individuos se dispondrán en forma de bosque para favorecer el tránsito de fauna, las barreras de integración paisajística serán de cinco metros de ancho aproximadamente y en ellas se instalarán bebederos de pequeñas dimensiones o puntos de agua para reptiles y otros animales.

Com a mesura compensatòria, es mantindrà el cultiu de cereal en totes aquelles zones lliures de les parcel·les cadastrals— Això servirà com a aliment per als ocells i al seu torn permetrà mantindre en les zones lliures una capa herbàcia per a afavorir la fixació del sòl.

Com a mesura preventiva, el promotor proposa realitzar només els moviments de terra necessaris per a la instal·lació de seguidors que seran instal·lats sobre perfils metàl·lics clavats directament sobre el terreny, amb els excedents d'excavació es crearan munts de rocs que faciliten la cria d'herpetofauna, rosegadors i micromamífers en els espais de les parcel·les cadastrals que queden fora del clos, per a concentrar les poblacions d'aquestes espècies fora de les instal·lacions i afavorir l'activitat dels rapinyaires de la zona— Així mateix, com a mesura compensatòria, s'instal·laran caixes niu adaptades a espècies rapinyaires amb una densitat mínima d'una per cada 5 hectàrees.

Es mantindran o milloraran els bancals existents situats al nord i sud de la planta amb la finalitat de frenar els sediments que puguen veure's transportats— Es crearan noves infraestructures de bancals (un en el límit oest, dos sobre el límit sud i dos en el centre-est de la planta) fetes de pedra amb la finalitat d'evitar la pèrdua de sòl per erosió— S'augmentarà la longitud i modificarà la ubicació dels dos bancals situats al centre-est per a millor control de l'erosió i millor disposició dels seguidors— Així mateix, instal·laran testimonis d'erosió per a tindre registre de les quantitats de transport de sediments que es produeix i comprovar l'eficàcia de les infraestructures construïdes.

Previ inici de les obres es disposarà d'un estudi detallat de gestió de residus que indique les àrees de deposició i segregació de residus, les mesures d'obligat compliment per a tots els intervinents en l'obra, així com les mesures de difusió al personal i documentació de l'empresa gestora— Es proposen mesures preventives per a minimitzar l'impacte d'emissions atmosfèriques, soroll, incendis i afeccions sobre la fauna.

Les operacions de manteniment, reparació i proveïment de carburant de maquinària es realitzaran en zones impermeabilitzades amb un sistema de drenatge per a recollir els possibles vessaments i abocaments contaminants— Els olis i combustibles usats s'entregaran a gestor autoritzat.

Les aigües residuals generades durant la fase d'obra seran recollides de manera controlada per a la seua correcta gestió.

El Pla de vigilància ambiental proposa la implantació d'un pla de seguiment en el qual es comprova que les obres es realitzen d'acord amb el projecte i que s'assegure del compliment de la normativa ambiental, així com de les mesures preventives i correctores i els requisits establits en la DIA i en resolucions complementàries— Adicionalment, la informació recollida en el programa es plasmarà en informes periòdics (informes d'estat, de control de residus i abocaments d'oli, etc.) i extraordinaris puntuals en cas de successos excepcionals tant en la fase d'implantació com en la de funcionament.

Després de la vida útil del projecte, es procedirà al desmantellament dels panells i cablejat elèctric, i a la restauració dels accessos i dels factors biòtics i abiòtics afectats.

Consideracions jurídiques

Les instal·lacions de producció d'energia fotovoltaica amb una línia elèctrica d'evacuació de tensió igual o superior a 132 kV estan subjectes a avaluació d'impacte ambiental ordinària, d'acord amb l'article 7.1 a de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, en concordança amb l'annex I del Decret 162/1990, de 15 d'octubre.

L'expedient ha observat els tràmits previstos en la secció 1a, capítol II del títol 2 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i en les altres disposicions que li són aplicable.

L'article 13 del Decret 176/2020, de 30 d'octubre, del Consell, d'aprovació del Reglament orgànic i funcional de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, atribueix a la Direcció General de Qualitat i Educació Ambiental la competència sobre l'avaluació d'impacte ambiental de projectes.

Per tot el que antecedeix, a proposta del Servei d'Avaluació d'Impacte Ambiental, fent ús de les atribucions que ostente resolc,

Primer

Formular la present declaració d'impacte ambiental considerant acceptable el projecte de planta solar fotovoltaica PFV Ayora II de 28'75

Como medida compensatoria, se mantendrá el cultivo de cereal en todas aquellas zonas libres de las parcelas catastrales— Esto servirá como alimento para las aves y a su vez permitirá mantener en las zonas libres, una capa herbácea para favorecer la fijación del suelo.

Como medida preventiva el promotor propone realizar solo los movimientos de tierra necesarios para la instalación de seguidores que serán instalados sobre perfiles metálicos hincados directamente sobre el terreno, con los excedentes de excavación se crearán majanos que faciliten la cría de herpetofauna, roedores y micromamíferos en los espacios de las parcelas catastrales que queden fuera del vallado, para concentrar las poblaciones de estas especies fuera de las instalaciones y favorecer la actividad de las rapaces de la zona— Asimismo, como medida compensatoria, se instalarán cajas nido adaptadas a especies rapaces con una densidad mínima de una por cada 5 hectáreas.

Se mantendrán o mejorarán los bancales existentes ubicados al norte y sur de la planta con el fin de frenar los sedimentos que pudieran verse transportados— Se crearán nuevas infraestructuras de bancales (uno en el límite oeste, dos sobre el límite sur y dos en el centro-este de la planta) hechas de piedra con el fin de evitar la pérdida de suelo por erosión— Los 2 bancales situados en el centro-este se aumentará su longitud y modificará ubicación para mejor control de la erosión y mejor disposición de los seguidores— Asimismo, instalarán testigos de erosión para tener registro de las cantidades de transporte de sedimentos que se produce y comprobar la eficacia de las infraestructuras construidas.

Previo inicio de las obras se dispondrá de un estudio detallado de gestión de residuos, que indique las áreas de deposición y segregación de residuos, las medidas de obligado cumplimiento para todos los intervinientes en obra, así como las medidas de difusión a los trabajadores y documentación de la empresa gestora— Se proponen medidas preventivas para minimizar el impacto de emisiones atmosféricas, ruido, incendios y afecciones sobre la fauna.

Las operaciones de mantenimiento, reparación y repostaje de maquinaria se realizarán en zonas impermeabilizadas con un sistema de drenaje para recoger los posibles derrames y vertidos contaminantes— Los aceites y combustibles usados se entregarán a gestor autorizado.

Las aguas residuales generadas durante la fase de obra serán recogidas de forma controlada para su correcta gestión.

El Plan de vigilancia ambiental propone la implantación de un Plan de seguimiento en el cual, se compruebe que las obras se realizan de acuerdo con el proyecto y que se asegure del cumplimiento de la normativa ambiental, así como de las medidas preventivas y correctoras y los requisitos establecidos en la DIA y en resoluciones complementarias— Adicionalmente, la información recogida en el programa se plasmará en informes periódicos (informes de estado, de control de residuos y vertidos de aceite, etc.) y extraordinarios puntuales en caso de sucesos excepcionales tanto en la fase de implantación como en la de funcionamiento.

Tras la vida útil del proyecto, se procederá al desmantelamiento de los paneles y cableado eléctrico, y a la restauración de los accesos y de los factores bióticos y abióticos afectados.

Consideraciones jurídicas

Las instalaciones de producción de energía fotovoltaica con una línea eléctrica de evacuación de tensión igual o superior a 132 kV están sujetas a evaluación de impacto ambiental ordinaria, de acuerdo con el artículo 7.1 a de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, en concordanca con el anexo I del Decreto 162/1990, de 15 de octubre.

El expediente ha observado los trámites previstos en la sección 1ª, capítulo II del Título 2 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental, y en las demás disposiciones que le son de aplicación.

El artículo 13 del Decreto 176/2020, de 30 de octubre, del Consell, de aprobación del Reglamento orgánico y funcional de la Conselleria de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica, atribuye a la Dirección General de Calidad y Educación Ambiental la competencia sobre la evaluación de impacto ambiental de proyectos.

Por todo cuanto antecede, a propuesta del Servicio de Evaluación de Impacto Ambiental, en uso de las atribuciones que ostento resuelvo,

Primero

Formular la presente declaración de impacto ambiental considerand acceptable el proyecto de planta solar fotovoltaica PFV Ayora II de

MWp, promogut per Acciona Renovable, SAU, al terme municipal de Jarafuel (València), en la qual s'estableixen les condicions ambientals, incloses les mesures preventives correctores i compensatòries, que resulten de l'avaluació ambiental practicada i que s'exposen a continuació, en les quals s'ha de desenvolupar el projecte per a l'adequada protecció del medi ambient i els recursos naturals, sense perjudici de la prèvia obtenció de les autoritzacions sectorials que siguin aplicable.

Atesos els antecedents i fonaments de dret exposats, es resol les condicions del projecte i mesures preventives, correctores i compensatòries dels efectes adversos sobre el medi ambient, que s'estableixen en els següents termes:

i) Condicions generals

(1) L'avaluació ambiental de la línia d'evacuació conjunta a 132 kV, incorporat en l'expedient ATALFE/2020/13, s'abordarà en el si del tràmit de l'autorització d'aquesta— Queda condicionada la viabilitat ambiental del projecte al que determine la corresponent DIA.

(2) El promotor haurà de complir totes les mesures preventives i correctores contemplades en el EsIA, el projecte tècnic i altra documentació obrant en l'expedient i les acceptades després de la informació pública, o contingudes en la informació complementària, en la mesura que no contradiguen el que s'estableix en la present resolució.

(3) Es recorda el compliment de tota la legislació rellevant que li siga aplicable, i que afecte els elements del medi recollits en la present resolució.

ii) Condicions relatives a mesures preventives, correctores i compensatòries per als impactes més significatius.

(4) Es disposaran els elements adequats que impedisquen enlluernaments a usuaris de la carretera CV-440.

(5) Donada la proximitat al LIC/ZEC, Sierra del Boquerón, se seguiran les indicacions especificades en els informes emesos per la Subdirecció General de Medi natural i Avaluació Ambiental— Previ començament de les obres, es comprovarà la inexistència de nius o ventrades d'espècies protegides— En cas que n'hi haja, s'informarà als agents mediambientals perquè disposen les actuacions necessàries per a la seua millor conservació.

(6) Quant a l'execució i explotació, es respectarà l'indicat en el Decret 7/2004, de 23 de gener, relatiu a la prevenció d'incendis— També es respectarà la zona de servitud dels vials identificats en el Pla de prevenció d'incendis de la demarcació de Requena.

(7) No podran utilitzar-se herbicides, plaguicides, insecticides, rodenticides i altres productes químics que per les seues característiques provoquen alteracions en els sistemes vitals de la fauna— Tampoc s'utilitzaran en el procés de neteja dels mòduls fotovoltaics cap mena de sabó, dissolvent o substància que pugua contaminar el sòl o l'aquífer.

(8) L'ús d'aigua de la planta quedarà condicionat al fet que es dispose de subministrament per una empresa autoritzada o concessió d'organisme de conca.

(9) S'hauran d'implantar les mesures d'integració paisatgística que, si és el cas, establisca l'Ajuntament en l'informe d'estudi d'integració paisatgística, dins del seu procés de validació per part de l'Ajuntament per a l'atorgament de la llicència d'obra municipal de conformitat amb l'informe emès en matèria de paisatge.

(10) Si durant l'execució de les obres es troben restes paleontològiques, arqueològiques o etnogràfiques, el promotor haurà de posar el fet en coneixement de la Conselleria de Cultura de manera immediata, i s'adoptaran les mesures pertinents per a la protecció i conservació, de conformitat amb allò previst en els articles 63 i 65 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià— Així mateix, es realitzarà el seguiment dels moviments de terra en el moment de l'execució de les obres i les mesures adoptades en l'estudi arqueològic.

(11) Atés l'informe emès en matèria d'ordenació territorial, s'hauran d'ordenar totes les instal·lacions dins del recinte d'ocupació de la millor forma possible, per a mantindre les condicions d'escolament de la superfície afectada i no incrementar els danys d'inundació en les parcel·les adjacents.

(12) Es compliran les mesures correctores respecte a la recàrrega d'aquífers i per a mantindre unes condicions d'infiltració i drenatge

28'75 MWp, promovido por Acciona Renovable, SAU, en el término municipal de Jarafuel (València), en la que se establecen las condiciones ambientales, incluidas las medidas preventivas correctoras y compensatorias, que resultan de la evaluación ambiental practicada y que se exponen a continuación, en las que se debe desarrollar el proyecto para la adecuada protección del medio ambiente y los recursos naturales, sin perjuicio de la previa obtención de las autorizaciones sectoriales que sean de aplicación.

Atendiendo a los antecedentes y fundamentos de derecho expuestos se resuelve las condiciones del proyecto y medidas preventivas, correctoras y compensatorias de los efectos adversos sobre el medio ambiente, que se establecen en los siguientes términos:

i) Condiciones generales

(1) La evaluación ambiental de la línea de evacuación conjunta a 132 kV, incorporado en el expediente ATALFE/2020/13, se abordará en el seno del trámite de la autorización de esta, quedando condicionada la viabilidad ambiental del proyecto a lo que la correspondiente DIA determine.

(2) El promotor deberá cumplir todas las medidas preventivas y correctoras contempladas en el EsIA, el proyecto técnico y demás documentación obrante en el expediente y las aceptadas tras la información pública, o contenidas en la información complementaria, en tanto no contraigan lo establecido en la presente resolución.

(3) Se recuerda el cumplimiento de toda la legislación relevante que le sea de aplicación, y que afecte a los elementos del medio recogidos en la presente resolución.

ii) Condiciones relativas a medidas preventivas, correctoras y compensatorias para los impactos más significativos.

(4) Se dispondrán los elementos adecuados que impidan deslumbramientos a usuarios de la carretera CV-440.

(5) Dada la proximidad al LIC/ZEC Sierra del Boquerón, se seguirán las indicaciones especificadas en los informes emitidos por la Subdirección General de Medio Natural y Evaluación Ambiental— Previ comienzo de las obras, se comprobará la inexistencia de nidos o camadas de especies protegidas— En caso de su existencia se informará a los agentes medioambientales para que dispongan las actuaciones necesarias para su mejor conservación.

(6) En cuanto a la ejecución y explotación, se respetará lo indicado en el Decreto 7/2004, de 23 de enero, relativo a la prevención de incendios— También se respetará la zona de servidumbre de los viales identificados en el Plan de prevención de incendios de la demarcación de Requena.

(7) No podrán utilizarse herbicidas, plaguicidas, insecticidas, rodenticidas y otros productos químicos que por sus características provoquen alteraciones en los sistemas vitales de la fauna— Tampoco se utilizarán en el proceso de limpieza de los módulos fotovoltaicos ningún tipo de jabón, disolvente o sustancia que pueda contaminar el suelo o el acuífero.

(8) El uso de agua de la planta quedará condicionado a que se disponga de suministro por una empresa autorizada o concesión de organismo de cuenca.

(9) Se deberán implantar las medidas de integración paisajística que, en su caso, establezca el Ayuntamiento en el informe de estudio de integración paisajística, dentro del proceso de validación del mismo por parte del Ayuntamiento para el otorgamiento de la licencia de obra municipal de conformidad con el informe emitido en materia de Paisaje.

(10) Si durante la ejecución de las obras se encontraran restos paleontológicos, arqueológicos o etnográficos, el promotor tendrá que poner el hecho en conocimiento de la Conselleria de Cultura de manera inmediata, adoptando las medidas pertinentes para la protección y conservación, en conformidad con aquello previsto en los artículos 63 y 65 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del patrimonio cultural valenciano— Así mismo, se realizará el seguimiento de los movimientos de tierra en el momento de la ejecución de las obras y las medidas adoptadas en el estudio arqueológico.

(11) Atendiendo al informe emitido en materia de ordenación territorial, se deberán ordenar todas las instalaciones dentro del recinto de ocupación de la mejor forma posible, para mantener las condiciones de escorrentía de la superficie afectada y no incrementar los daños de inundación en las parcelas adyacentes.

(12) Se cumplirán las medidas correctoras respecto a la recarga de acuíferos y para mantener unas condiciones de infiltración y drenaje

semblants a les existents abans d'instal·lar la implantació del projecte solar, que s'especifiquen en l'informe de l'òrgan competent.

(13) Es respectarà la zona de flux preferent dels barrancs presents al voltant de l'àmbit d'aplicació i, si escau, s'obtindrà abans de l'execució de l'obra, la preceptiva autorització de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer per l'ocupació de les seues zones de policia, de conformitat amb l'article 9 del Reglament del domini públic hidràulic— Així mateix, es donarà compliment de les mesures reflectides en l'informe de l'esmentat organisme de conca, relatiu a l'afecció de la integritat dels llits, abocaments, etc.

(14) Atés l'informe emés en matèria d'agricultura, s'hauran de mantindre i respectar, en la mesura que siga possible, els murets de pedra i vegetació, per a conservar el sòl i la capa arable, així com mantindre la biodiversitat.

(15) L'emissió de l'autorització administrativa de tancament definitiu de la central obligarà el promotor al desmantellament d'aquesta, en les condicions proposades en el Pla de desmantellament de la instal·lació i de restauració del terreny i de l'entorn.

iii) Condicions al Pla de vigilància ambiental.

(16) Les accions incloses en el Programa de vigilància i seguiment ambiental hauran de documentar-se, a l'efecte d'acreditar l'adopció i execució de les mesures preventives i correctores proposades i la comprovació de la seua eficàcia— La documentació estarà a la disposició de les autoritats competents.

(17) Haurà de definir-se un pla de seguiment específic de l'avifauna durant la vida útil de la instal·lació— En concret s'analitzarà l'ús de l'espai pels ocells rapaços i esteparis protegides presents en la zona.

En els termes previstos en l'article 43 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, la present declaració d'impacte ambiental perdrà la seua vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, no s'ha començat l'execució del projecte en el termini de quatre anys— A aquest efecte, el promotor notificarà a l'òrgan ambiental el començament de les obres.

Segon

Conforme amb el que es preveu en l'article 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre:

a) Publicar la present declaració d'impacte ambiental en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, així com en la seua electrònica.

b) La present declaració d'impacte ambiental no serà objecte de recurs sense perjudici dels que, si escau, corresponguen en via administrativa i judicial contra l'acte pel qual s'autoritza el projecte.

Tercer

L'òrgan substantiu haurà de tindre degudament en compte, en el procediment d'autorització del projecte, l'avaluació d'impacte ambiental efectuada, atesos els criteris establits en l'article 42 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, referits tant al contingut de l'autorització com a la publicitat de la decisió.

València, 11 de gener de 2023.— El director general de Qualitat i Educació Ambiental: Joan Piquer Huerga.»

semejantes a las existentes antes de instalar la implantación del proyecto solar, que se especifican en el informe del órgano competente.

(13) Se respetará la zona de flujo preferente de los barrancos presentes alrededor del ámbito de aplicación y, en su caso, se obtendrá antes de la ejecución de la obra, la preceptiva autorización de la Confederación Hidrográfica del Júcar por la ocupación de sus zonas de policía, de conformidad con el artículo 9 del reglamento del dominio público hidráulico— Asimismo, se dará cumplimiento de las medidas reflejadas en el informe del mencionado organismo de cuenca, relativo a la afección de la integridad de los cauces, vertidos, etc.

(14) Atendiendo al informe emitido en materia de agricultura, se deberán mantener y respetar, en la medida de lo posible, los muretes de piedra y vegetación, para conservar el suelo y la capa arable, así como mantener la biodiversidad.

(15) La emisión de la autorización administrativa de cierre definitivo de la central obligará al promotor al desmantelamiento de la misma, en las condiciones propuestas en el Plan de desmantelamiento de la instalación y de restauración del terreno y del entorno.

iii) Condiciones al Plan de Vigilancia Ambiental.

(16) Las acciones incluidas en el Programa de Vigilancia y Seguimiento Ambiental deberán documentarse, a efectos de acreditar la adopción y ejecución de las medidas preventivas y correctoras propuestas y la comprobación de su eficacia— La documentación estará a disposición de las autoridades competentes.

(17) Deberá definirse un plan de seguimiento específico de la avifauna durante la vida útil de la instalación— En concreto se analizará el uso del espacio por las aves rapaces y esteparias protegidas presentes en la zona.

En los términos previstos en el artículo 43 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, la presente declaración de impacto ambiental perderá su vigencia y cesará en la producción de los efectos que le son propios si, una vez publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, no se hubiera comenzado la ejecución del proyecto en el plazo de cuatro años— A estos efectos, el promotor notificará al órgano ambiental el comienzo de las obras.

Segundo

Conforme a lo previsto en el artículo 41 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre:

a) Publicar la presente declaración de impacto ambiental en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, así como en la sede electrónica.

b) La presente declaración de impacto ambiental no será objeto de recurso sin perjuicio de los que, en su caso procedan en vía administrativa y judicial frente al acto por el que se autoriza el proyecto.

Tercero

El órgano sustantivo deberá tener debidamente en cuenta, en el procedimiento de autorización del proyecto, la evaluación de impacto ambiental efectuada, atendiendo a los criterios establecidos en el artículo 42 de la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, referidos tanto al contenido de la autorización como a la publicidad de la decisión.

València, 11 de enero de 2023.— El director general de Calidad y Educación Ambiental: Joan Piquer Huerga.»